

म्याग्दे गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभामा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

म्याग्दे गाउँसभाको सम्मानित नगरपरिषद्मा पाल्नु हुने,

अतिथिज्युहरु,

केन्द्रस्तरीय राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्युहरु,

जिल्लास्तरीय राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्युहरु,

कार्यकारी अधिकृतज्यु,

राजनैतिक दलका गाउँप्रतिनिधिज्युहरु,

विभिन्न विषयगत कार्यालयका कार्यालय प्रमुखज्यु,

राजस्व परामर्श समितिका सदस्यज्युहरु,

विभिन्न संघसस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्युहरु,

गाउँमा रहनुभएका आमा समूह, महिला सञ्जालका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्युहरु,

पत्रकार मित्रहरु,

आमन्त्रित अतिथिज्युहरु,

कर्मचारी साथीहरु,

एवं आदरणीय गाउँवासी बुवा आमा तथा दाजुभाई दिदीबहिनीहरु ।

जामुनेको दभुडबाट शुरु भएर छाड र मनपाड दुई गाविसको सीमारेखा हुँदै शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको दोभान पुगेपछि सेती नदीमा समाहित खोलाको नामबाट नामाकित यस म्याग्दे गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाको अवसरमा सर्वप्रथम राष्ट्र र जनताका लागि प्राण त्याग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात वीर शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दै यस पुनित अवसरमा पाल्नु हुने गाउँसभाका सदस्यज्यु, अतिथिज्यु, विशेष अतिथिज्यु, अतिथिज्यु लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

तनहुँ जिल्लामा अवस्थित म्याग्देखोलाको फराकिलो क्षेत्र, समथर कृषि मैदान, प्राकृतिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरु प्रचुर सम्भावना रहेको, समग्र जिल्लाको आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, पर्यटकीय दृष्टिकोणले समेत महत्वपूर्ण रहेको यस म्याग्दे गाउँसभाको प्रथम गाउँसभामार्फत आ.व. २०७४।७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा म अन्यत्तै गौरवान्ति भएको छु ।

गाउँवासीले आफ्ना आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने योजनाहरु आफ्नै सहभागितामा छनौट गर्न सक्नु भनी प्रत्येक वडास्तरमा सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा वडावासीहरुको व्यापक सहभागिता र वडाका जननिर्वाचित प्रतिनिधिको पूर्ण सक्रियतामा वडास्तरीय योजना तर्जुमा, राजस्व परामर्श समितिको बैठक र विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्क्रिया छलफल र समन्वय गरी गाउँकार्यपालिकामा समेत छलफल गरी तयार गरी आगामी आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को वार्षिक गाउँ विकास योजनाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको विवरण सहित यहाँहरु सामु उपस्थित भएको छु ।

हाम्रो गाउँको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विविधता एवं भौगोलिक अवस्थितका आधारमा हाम्रा विकासका पूर्वाधारहरु तय गर्दै जानु पर्ने अवस्था रहेको छ । स्थानीय तहमा क्रियाशील राजनैतिक दलहरु, स्थानीय समुदाय र गाउँपालिकाको संयुक्त प्रयासमा स्थानीय स्रोत, साधन र क्षमतालाई परिचालन गरी सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रमा परिवर्तन ल्याउन पूर्वाधार विकास एवं क्षमता विकासका कार्यक्रमहरुमार्फत् विकासलाई अगाडि बढाउनु उपयुक्त देख्दछु ।

उपलब्ध म्याग्देको समथर कृषियोग्य जमिन, जामुने, छाड, मनपाड डाँडाभेगका क्षेत्रलाई समेटेर हामी म्याग्देवासीहरुले सन्तुलित विकासका लागि स्रोत परिचालन गर्नुपर्ने हाम्रा सामु चुनौती रहेको छ । सीमित स्रोत साधन, न्यून आन्तरिक स्रोत, गाउँवासीलाई दैनिक सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने हाम्रा कार्यालय भवन हामी सामु नभएको, डाडाभेगमा सहज आगमनका लागि बाह्रै महिना चल्ने सडक नभएको अवस्था हामीसामु छ । उल्लेखित समस्या, चुनौतीहरुको सामना गर्न सबै गाउँवासीको सहयोग, सहभागिता, सहमति र समझदारीबाट मात्र सम्भव रहन्छ ।

तनहुँ जिल्लाकै पूर्व व्यास नगरपालिका र पश्चिमतिर शुक्लागण्डकी नगरपालिका र पृथ्वी राजमार्गले छोएको यस म्याग्दे गाउँपालिका शहरी केन्द्रको रुपमा स्थापित हुन गइरहेको यस म्याग्दे गाउँपालिकामा सडक, खानेपानी, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता शहरी आधारभूत सेवा सुविधाको मागमा वृद्धि गर्दै गाउँको छुट्टै पहिचान कायम गर्न ढिलो गर्न नहुने तर्फ सम्पूर्ण गाउँवासीहरु चनाखो हुनुपर्ने देखिन्छ ।

जनप्रतिनिधिविहिन अवस्थामा पनि सबैलाई समेटेर सर्वदलीय संयन्त्र र कर्मचारीहरुबाट भएको सकारात्मक कार्यका लागि गाउँपालिका हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

आदरणीय उपस्थित महानुभावहरु

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को प्रस्तावित उद्देश्य, नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न विषयलाई मार्गदर्शनको रुपमा लिइएको छ ।

- नेपालको संविधान
- म्याग्दे गाउँकार्यपालिकाबाट पारित बजेट तथा तर्जुमा सम्बन्धी दिग्दर्शन, २०७४
- म्याग्दे गाउँकार्यपालिकाबाट पारित कार्यविभाजन नियमावली, २०७४
- म्याग्दे गाउँकार्यपालिकाबाट पारित कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४
- स्थानीय तह सञ्चालन सम्बन्धी आदेश, २०७३
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र नियमले मार्गदर्शन गरेका व्यवस्थाहरु,
- स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९
- चालु त्रिवर्षीय योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरु,
- अर्थ मन्त्रालयको बजेट सिलिङ
- वडास्तरबाट योजना तर्जुमा प्रक्रियाद्वारा प्राथमिकता निर्धारण भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- साविक जामुने, छाड, मनपाडको आ.व. २०७३/७४ को बजेटले निर्दिष्ट गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- गाउँक्षेत्र भित्रका सरकारी तथा गैरसरकारी संघसस्था एवं प्रबुद्ध व्यक्तिहरुबाट प्राप्त राय सुझाव र परामर्श

गाउँको दीगो विकासका लागि “सभ्य, समृद्ध गाउँ -कृषि, पूर्वाधार विकास हाम्रो आधार” भन्ने दीर्घकालीन सोचका लागि गाउँपालिकाको दीर्घकालीन नीति तयार गरी सोही अनुसार अल्पकालिन, मध्यकालिन, दीर्घकालिन योजना सहित अघि बढ्नु पर्ने बेला आईसकेको तथ्य पनि यस अवसरमा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अब म गाउँपालिकाको दीर्घकालीन नीति, उद्देश्यहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क) दीर्घकालीन नीति

- एकीकृत र दीर्घकालीन विकासको लागि आवधिक पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- गाउँ क्षेत्रको समग्र विकासको लागि वृहत् एकीकृत गाउँ विकास योजना (Comprehensive Integrated Town Development Plan) तयार गर्ने ।
- गाउँको भू-उपयोग र आवास नीति तर्जुमा गरी समुन्नत गाउँको रूपमा विकास गर्ने ।
- गाउँ चक्रपथको पहिचान गरी विकास र विस्तार गर्ने ।
- पर्यटन विकास विस्तार र प्रवर्द्धनका लागि गाउँस्तरीय पर्यटन गुरुयोजना तयार गर्ने ।
- गाउँ क्षेत्रभित्रका सम्भावित करका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी दायरा विस्तार गर्ने ।
- आधारभूत शहरी सेवा सुविधासहित थर्पु, ध्यरे उत्कृष्ट शहरको रूपमा विकास गर्ने ।
- औद्योगिक विकास र कृषिलाई व्यावसायिकरण गरी रोजगारीमार्फत् गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुऱ्याउने
- सार्वजनिक सम्पत्तिको पहिचान गरी संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने ।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी नीति कार्यान्वयन गर्न जोड दिने ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, भाषा, साहित्य र खेलकूदको विकास गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको विकास र विस्तार गरी सेवा प्रवाहलाई छरितो तुल्याउने ।
- सरसफाई र वातावरण संरक्षणमा अग्रणी गाउँपालिकाको रूपमा स्थापित गर्ने ।
- कुनै एक अन्तर्राष्ट्रिय नगरसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने ।

ख) उद्देश्य

- विकासका पूर्वाधारहरुको विस्तार र पहुँच वस्तीस्तरसम्म वृद्धि गरी विकासका अवसरहरुलाई पर्याप्त उपयोग गर्ने अवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने ।
- समावेशी र समन्यायिक विकासको अवधारणामार्फत् विभिन्न वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग, सम्प्रदाय, जातजातीको स्रोत साधनमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।

- उत्पादनमूलक क्षेत्रमा व्यावसायिकता र उद्यमशीलताको विकास एवं सामाजिक परिचालनमार्फत् गरिबी न्यूनीकरण गर्ने ।
- विकासको दृष्टिले पछाडि परेका वडाहरूमा प्राथमिकताका साथ विकास कार्यक्रमहरू पुऱ्याई जनताको सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरण गर्ने ।
- सुरक्षित खानेपानी, सरसफाई र स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतनाको स्तरोन्नति गरी दीर्घकालीन लक्ष्य प्राप्तमा टेवा पुऱ्याउने ।
- विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू सञ्चालन गर्दा सरोकारवालाहरूबीच समन्वय गर्दै जनसहभागिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व बढाई सुशासनको प्रत्याभूति दिने ।
- वातावरणमैत्री, वालमैत्री स्थानीय शासनको अनुभूति हुने गरी नीति निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने ।
- कृषि एवं पर्यटनलाई व्यावसायिकरण गरी आय आर्जन वृद्धि गर्ने ।
- समृद्ध, समुन्नत र स्रोत सम्पन्न गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्ने ।

गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा देहाय बमोजिमको नीतिहरू अवलम्बन गर्नेछ :

क) भौतिक पूर्वाधार विकास

- साविक जामुने, मनपाड, छाडलाई समेटेर सहज आगमन गर्नका लागि बाह्रै महिनामा सवारी साधन चल्ने (All weather Rural Roads) बनाउने नीति लिइनेछ ।
- म्याग्देको पहिचान भल्कने गरी सडकका आधारभूत पूर्वाधारसहित व्यवस्थित पक्की नालासहित सडक कालोपत्रे गरी नमूना सडकको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- म्याग्दे गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण सडकहरूको न्यूनतम मापदण्ड (Road Norms) तयार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र सडकहरू व्यवस्थित विकास गर्न गाउँ यातायात गुरुयोजना (Rural Transport Master Plan-RTMP) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । गाउँपालिकाले निर्माण गर्ने सडकहरूको वर्गीकरण गरी कालोपत्रे सडक, ग्राभेल र कच्ची सडकहरूको नामाकरण गरी उक्त सडकहरूमा पर्ने जग्गाको लगत कट्टा गर्न मालपोत तथा नापी कार्यालयसंग समन्वय गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- सडक योजनाहरू सर्वे डिजाइन तथा इष्टिमेट पछि मात्र सञ्चालन गरिने नीति लागू गरिनेछ ।
- निजी क्षेत्रको लागत सहभागितामा भ्यू टावर निर्माण, गर्न पहल गरिनेछ ।
- विकास योजनाहरूमा जनसहभागिता वापत स्थानीय जनताबाट २० प्रतिशत लागत सहभागिता अनिवार्य ब्यहोर्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार निर्माणतर्फ कम्तिमा ५ लाख भन्दा माथिका योजना बनाउने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ता समितिद्वारा संचालित कुनै पनि योजना सम्पन्न भए पछि सो योजनाको बारेमा प्राविधिकबाट कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र फरफारक नभएका त्यस्ता ब्यक्ति उपभोक्ता समिति तथा समितिका पदाधिकारीहरूलाई कुनै अर्को योजनाका लागि सम्भौता नगरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- पूर्वाधार (सडक, खानेपानी, बिद्युत, सिँचाई) तर्फका नयाँ योजना कार्यक्रमलाई वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश गर्दा निश्चित प्रथमिकता निर्धारण गरी उपलब्ध श्रोतबाट सम्पन्न हुनेगरी अधुरा योजनालाई सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याउने योजना कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बाटोघाटो, सिँचाई कूलो लागायतका भौतिक पूर्वाधारका योजना बनाउँदा भू-क्षय नहुने, पानीका मुहान एवं बन वातावरणमा प्रतिकुल असर नपर्ने गरी योजना संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पशुबधशाला निर्माण, सिटी हल निर्माण, सडक बत्तीको व्यवस्थापन, बसपार्क व्यवस्थापन, नगरको फोहोर व्यवस्थापन कार्य अगाडि बढाइनेछ ॥
- भू-उपयोग योजना, (land pooling) कार्यक्रम, आवधिक वार्षिक योजना, राष्ट्रिय भवन संहिता, सडक मापदण्ड निर्धारणजस्ता कार्यक्रम तयार गरी लागु गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँ विकाससम्बन्धी विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गरी व्यवस्थित तथा वैज्ञानिक गाउँ विकास (Town Planning) को नीति लिइनेछ ।
- भूकम्प प्रतिरोधी भवन तथा घर निर्माणको नीति लिइनेछ ।

ख) शिक्षा, कृषि, जनसंख्या तथा सामाजिक विकास

- साविक गा.वि.स.मा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुको स्तरोन्ती गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- महिला स्वयंसेविकाहरुको कार्यलाई प्रोत्साहित गर्दै प्रजनन् स्वास्थ्य सुदृढीकरणमा जोड दिइनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई युक्त, घरभित्रको घुवा प्रदुषण मुक्त गर्न प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- घरभित्रको घुवामूक्त, प्लाष्टिक भोला निषेधित क्षेत्र तथा पुर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र निर्माणको नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको भोगोलिक बनावटलाई दृष्टिगत गरी वेमौसमी तरकारी खेती, पुष्प खेती पशुजन्य उत्पादनका लागि कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायीक वन उपभोक्ता समिति तथा जिल्ला वन कार्यालयको संयुक्त प्रयासमा एक वडा एक नर्सरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कृषिलाई व्यावसायिक बनाउन खोज अनुसन्धान गर्ने र एक वडा एक उत्पादन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ
- कृषि उपज संकलन तथा विज भण्डारण (Seed Bank) स्थापना गरी गैसस एवं नीजि संस्थाहरुको साभेदारीलाई अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- डेरी पकेट कार्यक्रम तथा व्यावसायिक पशुपालन कार्यक्रमको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- गोठ सुधार, नश्ल सुधार जस्ता कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ ।

- गाउँपालिकाका योजना तर्जुमा गर्दा गरिवी निवारणमा सघाउ पुग्ने, रोजगारमूलक, छोटो समयमा सम्पन्न भई प्रतिफल दिने, कम लगानीबाट बढी जनसंख्यालाई लाभ पुर्याउने, तथा जनसहभागिता जुट्न सक्ने किसिमका आयोजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- महिला समुह तथा महिलाद्वारा संचालित सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
- विपन्न लक्षित समुहका लागि आयमुलक तथा सीपमुलक कार्यक्रम गैरसरकारी संस्था समेतको साभेदारीमा संचालन गरिनेछ ।
- बाल विकास केन्द्र र विद्यालयस्तरमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न बाल मैत्री पूर्वाधार तथा भौतिक निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- प्राथमिक उमेर समुहका सम्पूर्ण बालबालिकाहरुलाई विद्यालय भर्ना गराउन वडासदस्य मार्फत प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- महिला हिंसा विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- लैङ्गिक समानता सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विकास निर्माण कार्यक्रमा महिलाहरुको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- म्याग्दे गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँको रुपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सबै वडामा बाल संरक्षण समितिको विस्तार गरिनेछ ।
- आदिवासी जनजातिहरुको संस्कृति तथा परम्परा संरक्षण, जनजातिहरुका साँस्कृतिक स्थल तथा सम्पदाहरुको संरक्षणका लागि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- विभिन्न जातजाति, भाषाभाषी, धर्म संस्कृति र परम्परामा आधारित मठ मन्दिर, विहार जस्ता सम्पदा तथा असल संस्कृतिको प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- दलित वर्गको समग्र आर्थिक उन्नतिका लागि परम्परागत पेशालाई आधुनिकीकरण गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- दलितहरुको समान हक र अधिकारको प्रवर्द्धन निर्णय प्रकृत्यामा समेत समावेशीकरण र उनीहरुको संस्थागत सञ्जाल विकास गर्न जोड दिइनेछ ।
- सबै योजनामा लाभान्वित हुने दलित वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेका संभावित पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान गरी पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरी सोही अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धनका निम्ति मुख्य आधारको रुपमा रहेको होटल व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न उपयुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने पहल गरिनेछ ।
- फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको लागि सशक्तिकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुलाई लक्षित गरी आय आर्जन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

- युवाहरुका लागि स्वरोजगारमुलक सीप तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गालाई खेलकूद मैदानमा रुपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

ग) वातावरण तथा सरसफाई

- गाउँ सरसफाई, फोहरमैला संकलन, बर्गीकरण, ढुवानी र अन्तिम निस्कासन गर्नका लागि उपयुक्त स्थानको ब्यवस्था, त्यसको विकास ब्यवस्थापन र फोहोरमैलालाई श्रोतको रुपमा उपयोग गर्न आवश्यक ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- फोहरमैला उत्पादनको स्रोतमै उपयुक्त ब्यवस्थापन गरी फोहोरमैला बर्गीकरण, कम्पोष्टिङ्ग, पुनः प्रयोग तथा पुनः प्रयोग सम्बन्धी ब्यवस्था मिलाउन गाउँवासी, विभिन्न गैर सरकारी संस्था, सामाजिक संस्थाको सहभागितामा सामाजिक परिचालन र जनचेतना अभिवृद्धि मार्फत पहल गरिनेछ ।
- फोहोरमैला संकलन र ब्यवस्थापन कार्यलाई दिगो तुल्याउन निजी संस्थालाई संलग्न सार्वजनिक नीजि साभेदारी अगाडी बढाइनेछ ।
- फोहोरमैलालाई घरघरमा बर्गीकरण गरी आफै ब्यवस्थापन गर्न उत्प्रेरित गर्ने कार्यलाई अभियानका रुपमा ल्याइनेछ ।
- पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ
- विकास योजना संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्ने परिपाटीलाई संस्थागत गर्दै लगिनेछ ।
- एक वडा एक पोखरी निर्माण, एक वडा एक पार्क, एक वडा एक वालवाटिका पार्क निर्माण गरिनेछ । गाउँको सार्वजनिक जग्गामा सार्वजनिक पार्क/बोटानिकल गार्डेन निर्माण गरी सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गरिनेछ ।
- म्याग्दे खोलाको संरक्षण, पानीका मुहान संरक्षण, ताल, कुवा, धारा आदिको संरक्षणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा दुवैतर्फ वृक्षारोपण गर्ने नीति लिइनेछ । साथै वातावरण ब्यवस्थापन योजना बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वतावरणमैत्री विकास पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- १ घर २ विरुवा को अभियानलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- भू-क्षय, वाढी, पहिरो, आगलागी, डढेलो नियन्त्रणका लागि विभिन्न संघसस्थाहरुसँगको समन्वयमा कार्यक्रम संचालन गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोप (चट्याङ्ग, वाढी पहिरो, हावाहुरी, भूकम्प आगलागी डढेलो) नियन्त्रणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरी आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

घ) राजश्व परिचालन नीति:

- गाउँपालिकाको राजश्वका दर तथा क्षेत्र निर्धारण गर्दा प्रचलित ऐन नियम तथा कार्याविधिको अधीनमा रही राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसको आधारमा गरिनेछ ।
- राजस्व सम्बन्धी संभाव्यता अध्ययन कार्य यसै वर्ष अगाडि बढाइनेछ । राजस्वसम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनका लागि कर प्रणालीलाई व्यवस्थित, वैज्ञानिक बनाइनेछ । एकीकृत सम्पत्ति करलाई व्यावहारिक, वैज्ञानिक र न्यायोचित किसिमले लागू गर्न आगामी वर्षदेखि लागू गरिनेछ ।
- करको दायरा फराकिलो बनाउन नयाँ करका क्षेत्र पहिचाहनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास

- सरकारी निकायहरुबाट जनतालाई उपलब्ध गराइने सेवा सुविधाको विस्तृत विवरण समावेश भएको गाउँपालिकाको नागरिक वडापत्र तयार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संचालन हुने कार्यक्रमहरुलाई अभूत प्रभावकारी, पारदर्शी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण नागरिक अनुगमन, प्रगति समीक्षामार्फत् सुशासनमा जोड दिइनेछ ।
- कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यलाई आधुनिक सूचना प्रणाली (web site) को माध्यमबाट सुसूचित गरिनेछ ।
- जनतामा प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन सो कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- क्षमता विकासका लागि आवश्यक गोष्ठी, तालिम, प्रशिक्षण कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुको आचारसंहिता तयार गरी लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासनिक ब्यवस्था, सांगठनिक संरचना र संस्थागत प्रणालीलाई भरपर्दो, चुस्त दुरुस्त, विस्वसनीय र प्रभावकारी, बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र क्षेत्रभित्र हुने जन्म, मृत्यू, विवाह, बसाँइ सराइ, र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता ब्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने, तथा प्रमाणपत्र दिने कार्यका अतिरिक्त, गाउँपालिकाबाट गरिने नाता प्रमाणित, जन्म मिति प्रमाणित, अविवाहित प्रमाणित तथा अन्य सिफारिस जस्ता सेवालाई छिटो छरितो र प्रभावकारी बनाउनका लागि वडा कार्यालयको क्षमता विकास गरिनेछ ।

आदरणीय उपस्थित महानुभावहरु,

अव म आर्थिक वर्ष २०७४/७५ का लागि वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा अख्तियार गरिएका उद्देश्य तथा नीतिको आधारमा तयार गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुको प्रस्तावित कार्यक्रमको अनुमानित आय व्यय प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क) आय अनुमान :

आ.व.२०७४/७५ को लागि रु. २५ करोड ६९ लाख ८८ हजार आय अनुमान गरिएको छ । जसमध्ये आन्तरिक स्रोत रु.३० लाख रहेको छ । जुन रकम कूल बजेटको १.१७ प्रतिशत हुन आउँछ । बाह्यस्रोततर्फ वित्तीय समानीकरणतर्फ १४ करोड ६३ लाख ६४ हजार अनुदान, नेपाल सरकार सशर्त अनुदान रु १० करोड २० लाख २४ हजार, विशेष अनुदान ४८ लाख अनुमान गरेको छु जुन बजेटको ९८.८२ प्रतिशत हुन आउँछ ।

ख) व्यय अनुमान :

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि कूल २५ करोड ६९ लाख ८८ हजारको व्यय अनुमान गरिएको छ । जसमध्ये प्रशासनिक खर्चतर्फ रु.३ करोड ३० लाख विनियोजन गरिएको छ । जुन कुलबजेटको १२.८८ प्रतिशत हुन आउँछ । त्यसै गरी सशर्त पूँजीगत अनुदान कार्यक्रम शिक्षा, कृषि, पशु, स्वास्थ्यतर्फ रु १० करोड २० लाख २४ हजार विनियोजन गरिएको छ । त्यसैगरी विकास खर्चतर्फ कार्यालय भवन, वडा कार्यालय भवन निर्माण, फर्निचर खरिद, मेशिनरी औजार खरिद लगायत पूँजीगत शीर्षकमा ११ करोड ३९ लाख ७८ हजार विनियोजन गरिएको छ । जुन कुल बजेटको ४४.४८ प्रतिशत हुन आउँछ ।

उपरोक्त नीति, कार्यक्रम तथा बजेटमाथि यस गाउँसभामा उपस्थित हुनु भएका अतिथिज्यूहरुबाट प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरेको छु । गाउँको उपलब्ध स्रोत र साधनले धान्न नसकेका आयोजनाहरुलाई केन्द्र पठाइनेछ । गाउँको समष्टिगत विकासको लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने राष्ट्रिय योजना आयोग, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, नेपाल सरकारका अन्य मन्त्रालयलगायत विकास साभेदार संस्थाहरुसँग गाउँपालिकाको प्राथमिकताका आधारमा आवश्यक बजेट विनियोजना गरिदिनु हुन हार्दिक आग्रह गर्दछु ।

आ.व.२०७४/७५ को वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने राजनैतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरु, राजश्व परामर्श समितिका सदस्यहरु, साभेदार संस्थाहरु, गैससहरु, पत्रकारहरु, निजी क्षेत्र, सम्पूर्ण संघसस्था लगायत योजना तर्जुमा अहोरात्र खट्ने गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी आफ्नो कार्यव्यस्तता भएतापनि उपस्थित भई गाउँसभाको गरिमा बढाई दिनु हुने अतिथिज्यूहरुमा विशेष आभार प्रकट गर्दछु । स्थापनाकालको करिव ४ महिना भएको गाउँपालिकाले सबैका मागलाई सम्बोधन गर्न सक्दैन, सिमित स्रोत साधन र जनशक्तिको सिमिततालाई ध्यान दिदै रचनात्मक सुझाव दिन, गलत कदम उपर समयमै खबरदारी गर्न र राम्रा कार्यहरुलाई प्रशंसा गर्न आग्रह गर्दछु । अन्तमा योजना, नीति, कार्यक्रम, बजेट तयार गर्न प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउने यहाँहरु सबैलाई आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

जय म्याग्दे ।

माया राना आले मगर

२०७४ आषाढ ३० गते शुक्रवार

अध्यक्ष